

Åmmelången

VÄTTERNNS TILLRINNINGSOMRÅDE

Sjötyp: Måttligt näringsrik

Sjöyta: 2,99 km²

Höjd över havet: 92,5 m

Maxdjup: 11,0 m

Medeldjup: 6,3 m

Omsättningstid: 0,36 år

Kommun: Askersund

Vattendistrikt: Södra Östersjön

Terrängkartan: 09F NV

EU-id: SE652750-145367

Utloppskoordinater: 6527500, 1453670

Avrinningsområdets areal: 184,24 km²

Åmmelången. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Åmmelången ingår i Skyllbergsåns vattensystem och är belägen nordväst om Åmmeberg. Sjön får sitt vatten från sjöar i norr samt från flera bäckar och diken. Utflödet sker till Vättern genom två utlopp i sydväst.

Åmmelången ligger i en dalgång som sträcker sig från norr till söder. Berggrunden i området består främst av röd gnejs, grå och röd granit samt stråk av hälleflintgnejs. På ett fåtal små områden, främst på östra sidan, förekommer dioritskiffer. I norr vid sjöns inlopp finns svämsand sen följer sand, åkerlera och morän längs sjöns stränder söderut. Sjöns grundbotten är blockig med sandiga och organogena partier.

Omgivningarna runt Åmmelången utgörs till stor del av jordbruksmark. I sydost och nordväst finns barrskogsområden. Här och var finns mindre områden med lövskog som utgörs av igenväxande åker- och betesmarker. Strandnära i sydväst ligger tätorten Åmmeberg. Vid udden i söder, Kolarängsudden, ligger en gammal katolsk kyrkogård som inte längre används.

Djur och växter

Fisk

Åmmelången har inte provfiskats men arten nissöga påträffades i sjön vid en inventering 2005. Gös och signalkräfta har utplanterats i sjön. Notering från början av 1970-talet visar förekomst av abborre, gädda, vitfisk och sik.

Bottenfauna

Åmmelångens bottenfauna bedöms ha otillfredsställande status. Bedömningen baseras på undersökningar från år 2008-2012. Artantalet har alltid varit mycket lågt i sublitoralen och måttligt högt i profundalen. Det låga artantalet i sublitoralen beror sannolikt på att det åtminstone periodvis råder syrebrist i bottenvattnet och i sublitoralytan.

Växtlighet

Vegetationen längs stränderna är varierande. Vid inloppet i norr finns ett kärr med typisk kärrvegetation. Mellan åkermarken och stranden växer lövträd av bl.a. björk, rönn, al och gran. På flera platser växer enstaka ekar. Uddarna i söder består av kullar bevuxna med blandskog av gran, björk, asp, al och enstaka hassel och ek. Fältskiktet består bl. a. av piprör och blåbär, svalting, fackelblomster, svärdsilja, starrarter och videört. Sjöns södra vik är grund med stora partier av bladvass och sjösäv samt inslag av kaveldun och sjöfräken. I det fria vattnet växer spridda bestånd av vattenpilört, igelknopp och näckrosor.

Övrigt djur- och växtliv

Vid sjön har ca drygt 10 sjöberoende fågelarter observerats, bl.a. havsörn.

Vattenkvalitet

Åmmelången är en måttligt näringsrik sjö med betydligt brunfärgat vatten. Sjöns pH är nära neutralt och buffertkapaciteten mycket god. När kvicksilver i gädda undersöktes 1986 var halterna låga. Mer information om Åmmelångens vattenkemi visas i tabell 1.

Tabell 1. Vattenkemidata från Åmmelången. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	7,4*	7,4-7,5	3	2012-2014
Alkalinitet (mekv/l)	0,42	0,40-0,44	3	2012-2014
Siktdjup (m)	2,2	2,0-2,4	3	2012-2014
Absorbans (vid 420/5 nm)	0,15**	0,13-0,18	3	2012-2014
Totalfosfor (µg/l)	18	15-20	3	2012-2014
Totalkväve (µg/l)	500	420-570	3	2012-2014
Hg i gädda (mg/kg)	0,42	Medelvärde 10 fiskar		1986

*NV Handbok 2007: 4 och expertbedömning. **Motsvarar vattenfärg 74 mg Pt/l.

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som *otillfredsställande*. Det är bottenfauna (bottenlevande djur) som varit avgörande för bedömningen. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen

(måttlig status) och försurning (hög status), har sammantaget måttlig status. Det förekommer vandringshinder i anslutning till vattenförekomsten. Sjön är påverkad av reglering. Bottenfaunan visar på otillfredsställande status. Vid sjön ligger Venafältet som läcker mycket metaller till sjön. Riskklass 1 - MIFO fas 2 - Mycket stor risk för människors hälsa och miljö. Ur miljösynpunkt är vittring av metallsulfider det allvarligaste problemet. Då sulfider kommer i kontakt med luftens syre oxideras svavlet till sulfat samtidigt som vätejoner och metalljoner frigörs. Det förekommer vandringshinder i anslutning till vattenförekomsten.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från kvalitetsfaktorn försurning som klassats som expertbedömning. För mer information om bedömningen, se <http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE652750-145367>.

Övervakningsprogram

Sjön ingår i den samordnade recipientkontrollen för Norra Vätterns tillrinningsområde sedan 1975.

Naturvårds- och friluftsintressen

Åmmelången nyttjas flitigt för friluftsliv. Sjön är upplåten för fritidsfiske och förvaltas av Åmmelången-Kärrafjärdens fiskevårdsområde. Vid södra viken finns en kommunal badplats. Sjön är också ett värdefullt inslag i landskapsbilden. Fågellivet vid sjön är rikt.

Mänsklig påverkan

Åmmelången påverkas av jordbruk, tätort, gammal gruvdrift, bebyggelse och dammbyggnationer. Runt hela sjön går bilväg, stundtals mycket nära stranden. Många privata enkla bryggor samt småbåtar finns vid stränderna. Flera förorenade områden finns inom Åmmelångens avrinningsområde. Vid sjön östra strand finns t.ex. Johannesborgs vaskverk, där järnmalm bearbetades under perioden 1825-95. I området finns stora mängder vasksand med höga halter av bl.a. arsenik, bly, koppar och kadmium. Förutsättningarna för spridning av föroreningar till Åmmelången är mycket stora och man har hittat mycket höga halter av bly i grundvattnet och extremt höga halter av arsenik vid sjöns strand.

Områdesskydd

Sjön och dess närmaste omgivning saknar områdesskydd.

Referenser

[Artportalen](#) - fåglar.

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Länsstyrelsen i Örebro län. [Djupkartor](#).

Länsstyrelsen i Örebro län, 1987. [Översiktlig sjöinventering i Örebro län –Del 1 Södra länsdelen](#). Publ. nr: 1987:9.

Länsstyrelsen i Örebro län, 2005. [Inventering av nissöga i Örebro län 2004-2005](#). Publ. nr. 2005:60.

Länsstyrelsen i Örebro län, 2006. [Regionalt program för efterbehandling av förorenade områden i Örebro län år 2007](#). Publ. nr: 2006:55.

Naturvårdsverket, 2007 [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4.](#)

[Samordnad recipientkontroll \(SRK\) i norra Vätterns tillrinningsområde.](#)

SLU, [Vattenkemi- och biologiska data](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

[VISS - VattenInformationsSystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.

Länsstyrelsen
Örebro län